

Objektiv skattning och inledande bedömning av luftkvalitet.

Borås kommun

Juni 2017

Borås kommun ingår i luftvårdsförbundet Luft i Väst som omfattar 38 kommuner med 795 000 invånare i Västra Götaland. Kontroll av luftkvaliteten sker genom mätningar och beräkningar. Till dessa beräkningar har spridningsberäkningsprogrammet ALARM använts.

Luft i Väst mäter regelbundet kvävedioxid, PM10, PM2,5 och VOC med bensen i sitt område. För övriga miljö kvalitetsnormen refereras till nationella mätningar och bedömningar.

Utsläppskällor i Borås kommun

Vägrafik: Väg 40 och väg 42 går genom Borås kommun. Där väg 42 kommer in norrifrån i tätorten Borås är årsdygnstrafiken 8 850 fordon. På väg 40 nära centrum är årsdygnstrafiken 17 000 fordon. Längs denna väg ligger närbelägna bostäder ca 19 meter från vägmitt det finns slutna gaturum.

Punktkällor: Ryaverket rapporterar utsläpp av 180 ton NO_x, 9 ton SO₂ och 1,1 ton stoft. Hulta hetvattencentral rapporterar utsläpp av 1 ton NO_x. FOV fabrics AB rapporterar utsläpp av 0,85 ton VOC per år.

Tungmetaller

Borås Stad utförde även metallanalys avseende arsenik (As), kadmium (Cd), nickel (Ni) och bly (Pb) på sina PM10 – filter från mätningar i gaturum februari-juni 2008. Periodmedelvärdet för As 0,39 ng/m³, Cd 0,09 ng/m³, Ni 2,1 ng/m³, Pb 3,3 ng/m³.

Naturvårdsverket har i en nationell kartering och analys av utsläppskällor och genomförda mätningar bedömt att halterna sannolikt ligger under den nedre utvärderingströskeln i Sverige förutom i närheten av de allra största utsläppskällorna. Miljö kvalitetsnormerna deras utvärderingströsklar för arsenik, kadmium, nickel och bly bedöms därför inte överskridas.

Svaveldioxid

Diffusionsmätningar har utförts i Luft i Västs område 2008 (april-december) i Lysekil, Tanum, Munkedal, Uddevalla, Mark, Falköping samt Bengtsfors. Resultaten visade att halterna av SO₂ är låga, mellan 0.3 µg/m³ (Falköping) och 1.2 µg/m³ (Nygårdstorget i Bengtsfors) Detta är långt under den nedre utvärderingströskeln vilket även Naturvårdsverket bedömer gäller för Sverige generellt. Svaveldioxidhalten bedöms även nu underskrida miljö kvalitetsnormen och dess utvärderingströsklar.

Kolmonoxid

Uppmätta halter av kolmonoxid i Sverige är generellt låga och ligger under nedre utvärderingströskeln. Förhållandena i Alingsås kommun bedöms inte vara annorlunda och därför bedöms kolmonoxidhalten underskrida miljö kvalitetsnormen och dess utvärderingströsklar.

PM10 och PM2,5

2005/06 mättes PM10 på landsbygden (Vikaryd). Vinterhalvårsvärdet var 13 mikrogram/m³. Under 2010 har mätningar utförts av PM10 invid E20 vid närmaste flerfamiljshus. Årsmedelhalten var 17 µg/m³ luft. Under 4 dygn var halterna högre än 50 µg/m³.

Mätningar av PM10 och PM2,5 i Luft i Västs område: 2016 hade vi inga överskridanden av utvärderingströsklarna i de orter där mätningar gjordes; Borås, Falköping och Mariestad. Läget

är nu att av de senaste 5 åren har undre utvärderingströskeln endast haft överskridande ett år. 2014 överskreds NU för dygn i Uddevalla 41 dygn och i Borås 44 dygn. Tillåtet antal är 35 överskridanden. I Karlsborg tangerades den nedre utvärderingströskeln för årsmedelvärdet 20 µg/m³ 2013. Vad gäller PM_{2,5} så tangerades den nedre utvärderingströskeln för årsmedelvärde 12 µg/m³ i Skene 2013.

Kvävedioxid

Mätningar i Borås av kvävedioxid har inrapporterats och därför görs ingen objektiv skattning.

Bensen

Mätningar i Borås av bensen har inrapporterats och därför görs ingen objektiv skattning.

Bens(a)pyren

Analys av bens(a)pyren har utförts för 2008 i gaturum med halten 0,15 ng/m³.

I SMHIs nationella kartering av emissioner och halter av bens(a)pyren från vedeldning i småhusområden uppskattas att de högsta halterna i Borås kommun ligger på 0,61 ng/m³.

Bedömning: Halten av bens(a)pyren bedöms underskrida miljö kvalitetsnormen utvärderingströsklar.